Hatósági ügy neve:	Terhességi-gyermekágyi segély
A hatáskörrel rendelkező szerv neve, postacím, ügyfélfogadási cím, elérhetőség és nyitvatartási idő	A kérelem beadására: az anyuka munkáltatója (ha a munkáltató jogutód nélkül megszűnt, akkor a lakóhely szerint illetékes egészségbiztosítási pénztár) egyéni vállalkozó: székhelye szerint illetékes regionális egészségbiztosítási pénztárhoz Elbírálásra: az anyuka munkáltatójánál működő kifizetőhely vagy ha nincs, akkor a munkáltató székhelye szerint illetékes regionális egészségbiztosítási pénztár méltányosságból megállapítható tgys-re: az anyuka foglalkoztatója székhelye szerint illetékes regionális egészségbiztosítási pénztár
Eljáró szerv illetékességi területe	Munkáltatónál: az ott biztosított személyek tgys ügyei egészségbiztosítási pénztár: régió
Ügyintézéshez szükséges dokumentumok	
Ügymenet	terhességi gyermekágyi segély
Eljárást megindító irat benyújtása	az anyuka munkáltatója (ha a munkáltató jogutód nélkül megszűnt, akkor a lakóhely szerint illetékes egészségbiztosítási pénztár) egyéni vállalkozó: székhelye szerint illetékes regionális egészségbiztosítási pénztárhoz méltányosságból megállapítható tgys-re: az anyuka foglalkoztatója székhelye szerint illetékes regionális egészségbiztosítási pénztár
Eljárást megindító irat benyújtására nyitva álló határidő	Az igénybejelentés napjától visszamenőleg legfeljebb 6 hónapra lehet érvényesíteni a tgys iránti igényt
Az ügyben használt nyomtatványok listája	
tájékoztatás az ügyfelet megillető jogokról és az ügyfelet terhelő kötelezettségekről	
az **ügyintézés határideje**	a kérelemnek az eljárásra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező egészségbiztosítási pénztárhoz (kifizetőhelyhez) történő megérkezése napjától számított 22 munkanap. Felhívjuk a figyelmet, hogy a hiánypótlásra, illetve a tényállás tisztázásához szükséges adatok közlésére irányuló felhívástól az annak teljesítéséig terjedő idő nem számít be az ügyintézési határidőbe. A tgys-t az elbírálását követően, utólag kell folyósítani, ha az elbíráló a kifizetőhely volt, a bérfizetési napon, az egészségbiztosítási pénztárak pedig a tárgyhónapot követő hó 10. napjáig.

Elektronikus kapcsolattartásra vonatkozó tájékoztató a pénzbeli ellátások vonatkozásában

Elektronikus kapcsolattartás estén a pénzbeli ellátásra vonatkozó igényérvényesítés során szükséges igazolásokat *papíralapú digitalizált dokumentumként* kell csatolni az elektronikus űrlaphoz, azzal, hogy a papíralapú digitalizált dokumentumon, az elektronizált űrlapon, illetve a papíralapú eredeti igazoláson lévő *adatok egyezőségéért az elektronikus kapcsolattartási mód igénybevételével beküldő fél felel*. Az igazolások eredeti példányát a kérelem benyújtásától számított öt évig meg kell őrizni, a

megőrzési kötelezettség megszegése esetén 10.000 Ft-tól 100.000 Ft-ig terjedő összegű mulasztási bírságot szabhat ki az egészségbiztosító.

Felhívjuk a figyelmet, hogy az elektronikus kapcsolattartás választása esetén *sem lehet* papíralapú digitalizált dokumentumként az elektronikus űrlaphoz csatolni a „Jövedelemigazolás az egészségbiztosítási ellátás megállapításához” és az "Igazolvány a biztosítási jogviszonyról és az egészségbiztosítási ellátásokról" elnevezésű nyomtatványokat.

A méltányossági kérelemmel kapcsolatos eljárás során az elektronikus kapcsolattartást a jogszabály kizárja.

Tisztelt Ügyfelünk! Az elektronikus kapcsolattartás további részletes feltételeiről, az elektronikus kapcsolattartás technikai szabályairól és az üzemzavarról, illetve az ügyfélkapu létesítéséről szóló tájékoztató az oep.hu honlapunk *nyitó oldalán, a nyomtatványok menüpont e-nyomtatványok almenüjére kattintva* található meg.

Terhességi-gyermekágyi segély (tgys)

A gyermekvállalással természetes módon együtt jár, hogy átmeneti időre az anya nem tudja a munkáját ellátni, ezért gondoskodni kell a kieső jövedelme pótlásáról.
Ennek érdekében az egészségbiztosítás a gyermek születése esetén a jogosultsági feltételekkel rendelkező anyát terhességi-gyermekágyi segélyben részesíti, amely az elnevezése ellenére biztosítási jogviszonyhoz kötött egészségbiztosítási pénzbeli ellátás. A terhességi gyermekágyi segély a 168 napos szülési szabadság időtartamára jár, mértéke az igénylő jövedelme napi átlagának 70%-a.

Ki jogosult terhességi-gyermekágyi segélyre?
A terhességi-gyermekágyi segélyre jogosultság időtartama
A terhességi gyermekágyi segély kérelmezése
A terhességi gyermekágyi segély elbírálása, kifizetése
A terhességi gyermekágyi segély összege
Jogorvoslat
Méltányosság

Ki jogosult terhességi-gyermekágyi segélyre?

2010. május 1-jével jelentősen megváltozott a tgys-re jogosultság feltétele. Ez alapján a 2010. május 1-jét követően született gyermekekre tekintettel igényelt ellátás vonatkozásában a terhességi-gyermekágyi segély annak jár, aki **a szülést megelőző <u>két éven belül 365 napon át biztosított volt</u>, és**

- a biztosítás fennállása alatt, vagy
- a biztosítás megszűnését követő 42 napon belül szül, vagy
- a biztosítás megszűnését követően 42 napon túl baleseti táppénz folyósításának ideje alatt (vagy a folyósítás megszűnését követő 28 napon belül) szül, vagy
- a biztosítás megszűnését követően táppénz folyósításának ideje alatt (vagy a folyósítás megszűnését követő 28 napon belül) szül.

A korábbi szabályokat kell azonban alkalmazni a *2010. május 1-jén már folyamatban levő ügyekben* (a már benyújtott kérelmekre) és *a 2010. május 1-je előtt született gyermekekre tekintettel igényelt ellátásra* akkor is, ha a kérelmet 2010. május 1-jét követően nyújtják be az egészségbiztosítóhoz.

Terhességi-gyermekágyi segélyre jogosult az a biztosított nő is, aki örökbefogadási szándékkal vette gondozásba a csecsemőt abban az esetben, ha a jogosultsági feltételekkel a gondozásba vétel napján rendelkezik. Ilyen esetben a gondozásba vétel napjától a szülési szabadság még hátralévő időtartamára jár a terhességi-gyermekágyi segély.

A bedolgozó részére terhességi-gyermekágyi segélyt nem lehet folyósítani addig, amíg a feldolgozásra átvett anyagot vissza nem adta.

Az előzetes 365 nap biztosítási idő számítása

Rendkívül fontos az a kedvező szabály, miszerint a terhességi-gyermekágyi segélyre jogosultsághoz szükséges előzetes 365 napi biztosítási időnek **nem kell folyamatosnak lennie.**

A jogosultsághoz szükséges **előzetes 365 napi biztosítási időbe** be kell számítani:

- a biztosítás megszűnését követő táppénz, baleseti táppénz, terhességi-gyermekágyi segély, gyermekgondozási díj folyósításának idejét,
- a közép- vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán egy évnél hosszabb ideig folytatott tanulmányok idejéből 180 napot
- a rehabilitációs járadék folyósításának idejét.

A jogosultsági feltételek fennállása esetén sem jár a terhességi gyermekágyi segély, ha nincsen jövedelem kiesés, amelyet az egészségbiztosítási ellátásnak kellene pótolni.

Nem jár terhességi-gyermekágyi segély:

- a szülési szabadságnak arra a tartamára, amelyre a **teljes keresetét megkapja**,
- ha bármilyen jogviszonyban **díjazás** – kivéve a szerzői jog védelme alatt álló alkotásért járó díjazást és a személyi jövedelemadó-mentes tiszteletdíjat, – ellenében munkát végez, vagy hatósági engedélyhez kötött keresőtevékenységét személyesen folytatja.

Annak, aki a keresetét részben kapja meg, csak az elmaradt keresete után jár terhességi-gyermekágyi segély.

A tgys-re jogosult szülő körülményeiben bekövetkezett olyan változásokat, amelyek következtében e felsorolás szerint már nem lenne jogosult az ellátásra, a változást követő 5 napon belül a tgys-ben részesülő személynek be kell jelenteni a folyósító szervhez.

Választás a különböző pénzbeli egészségbiztosítási ellátások közt

Abban az esetben, ha a szülő ugyanazon biztosítási jogviszony alapján egyidejűleg táppénzre/baleseti táppénzre és terhességi-gyermekágyi segélyre/gyedre is jogosult lenne, akkor csak az egyik – saját választása szerinti – ellátást veheti igénybe. Ha a szülő ezen ellátások folyósítása idején újabb ellátásra válik jogosulttá, vagy eredeti választásától eltérően más ellátást kíván felvenni, akkor az új ellátást a választás napjától, a korábbi ellátás folyósításának beszűntetésével lehet megállapítani és folyósítani.

Ha a szülő egyidejűleg gyermekgondozási segélyre/gyermeknevelési támogatásra és táppénzre/tgysre/gyed-re is jogosult lenne, választása szerint csak az egyik ellátást veheti igénybe.
Ha a választott, új ellátás a tgys, akkor az kérelmet a munkáltatónál, ha a választott új ellátás a gyes/gyet, akkor azt a Magyar Államkincstár Területi Igazgatóságánál kell bejelenteni, az addig folyósított ellátás beszüntetésére vonatkozó kérelemmel együtt.

Ha a szülők a közös háztartásban élő gyermek(ek) után egyidejűleg mindketten jogosultak lennének az egészségbiztosítási ellátásokra, akkor is – a szülők választása szerint – csak egy jogcímen és csak az egyik szülő részére lehet megállapítani az ellátást.

A szülők közös háztartásában élő gyermeke után, ha az egyik szülő táppénzt, baleseti táppénzt, terhességi-gyermekágyi segélyt, gyermekgondozási díjat, vagy gyermeknevelési támogatást vesz igénybe, a másik szülő gyermekápolási táppénzre kizárólag akkor szerezhet jogosultságot, ha a felsorolt ellátás(oka)t nem ugyanazon gyermek után állapították meg.

Választás egyes ellátások közt/a választás napjának meghatározása

A táppénz, a baleseti táppénz, a terhességi-gyermekágyi segély, a gyermekgondozási díj, a gyermekgondozási segély, valamint a gyermeknevelési támogatás folyósítása alatt ezen ellátások között – a jogosultsági feltételek fennállta esetén – az ellátásra jogosult személy választhat.
Ezen ellátások közti választás esetén **a választott (új) ellátás iránti kérelmet az újonnan választott ellátásra illetékes – egészségbiztosító (táppénz, tgys, gyed) vagy az államkincstár (gyet, gyes) – szervhez kell benyújtani a folyósítás alatt álló (régi) ellátás beszüntetésére vonatkozó kérelemmel együtt.** Ha a beszüntetni kért ellátás és a választott új ellátásra más-más szerv illetékes, a régi ellátás beszüntetésére vonatkozó kérelmet az arra illetékes szervhez továbbítja a hatóság.
Tehát, ha a választott, új ellátás a gyed/tgys, akkor a kérelmet a munkáltatónál (egészségbiztosítónál), ha a választott új ellátás a gyes/gyet, akkor azt a Magyar Államkincstár Területi Igazgatóságánál kell bejelenteni, az addig folyósított ellátás beszüntetésére vonatkozó kérelemmel együtt.

A választott újabb ellátást a választás napjától – a korábban folyósított ellátás folyósításának megszüntetésével – lehet megállapítani és folyósítani. **A választás napjának a választott (új) ellátás iránti kérelemnek ezen új ellátás folyósítására illetékes szervhez való írásbeli benyújtásának napját kell tekinteni.**

Az egyes ellátások közti választás esetén *a választás napjának meghatározása*

Felhívjuk a figyelmet, hogy abban az esetben, ha az ellátás iránti kérelem két ellátás közti választással történik – ideértve az esetleges késedelmes választás esetét is – csak az alábbiak szerint meghatározott választás napjától (azaz a kérelem írásbeli benyújtásának napjától) folyósítják az újabb ellátást, tehát erre az esetben az az általános szabály, hogy pl. a tgys/gyed visszamenőleg hat hónapra érvényesíthető nem vonatkozik. Ennek a szabálynak az a célja, hogy a kettős kifizetést kizárják.

A választás napjának meghatározására a következő esetek lehetségesek:

1. Ha valaki a gyermeknevelési támogatás (gyet, gyes) folyósítása alatt társadalombiztosítási ellátásra (tgys, gyed) kíván áttérni, de először a lemondó nyilatkozatát nyújtja be a Kincstári Igazgatósághoz, és csak ezt követően érkezik a tb ellátás iránti kérelem a foglalkoztatójához vagy a REP-hez, akkor a Kincstárhoz érkezett lemondó nyilatkozat átadásának (személyes benyújtás vagy postára adás) napja lesz a társadalombiztosítási ellátás igénylésének, (választásának) napja is.

Pl.: Aki 2009. november 29. napján a Kincstárnak címezve postára adja a nyilatkozatát arról, hogy a gyes folyósítását kéri megszüntetni, mert újabb babája született, és ezért a számára kedvezőbb terhességi gyermekágyi segélyt kívánja igénybe venni, azonban a terhességi gyermekágyi segélyre vonatkozó kérelme csak 2010. január 2.-án érkezik meg az egészségbiztosítóhoz, a tgys-re vonatkozó választása napjának 2009. november 29. napját kell tekinteni, vagyis a gyermekgondozási segély folyósítását 20098. november 29. napjától meg kell szüntetni, mert az igénylő 2009. november 29. napjától terhességi gyermekágyi segélyre jogosult.

2. Ha valaki a társadalombiztosítási ellátás (táppénz, gyed, tgys) folyósítása alatt a Kincstárhoz tartozó gyermekgondozási támogatásra (gyes, gyet) kíván áttérni, de először a tb ellátásról lemondó

nyilatkozatát nyújtja be a foglalkoztatójához, vagy az egészségbiztosítóhoz, és csak ezt követően jelzi a Kincstárnál, hogy a gyermekgondozási támogatást (gyes, gyet) szeretné igénybe venni, akkor a tb ellátás lemondásáról a foglalkoztatóhoz (REP-hez) érkezett lemondó nyilatkozat átadásának (személyes benyújtás vagy postára adás) napja lesz a gyermekgondozási támogatás igénylésének (választásának) a napja is.

Pl.: Aki 2009. november 29. napján postára adott nyilatkozatával kérte a REP-től a gyed folyósításának megszüntetését, mert a gyermeke másfél éves és visszamegy dolgozni (a gyed helyett gyes-re térne át), azonban a gyes-re vonatkozó kérelme csak 2010. január 2.-án érkezett a Kincstárhoz, akkor a választás napjának ebben az esetben 2009. november 29. napja minősül, azaz a gyed folyósítását 2009. november 29. napjától fogják megszüntetni, mert 2009. november 29. napjától gyes-re jogosult a kérelmező.

3. Aki azonos időpontban tesz nyilatkozatot a régi ellátása megszüntetésére és egyben a választott ellátás megállapítására is, akkor természetesen a választás napja e kérelme átadásának (személyes benyújtás vagy postára adás) napja lesz a választás napja.

Pl.: Aki 2009. november 29. napján személyesen kérte a Kincstárnál a gyes megszüntetését, mert másik babája született, és a számára kedvezőbb terhességi gyermekágyi segélyt kívánta igénybe venni, és a terhességi gyermekágyi segély iránti kérelme 2009. november 29-én beérkezett az egészségbiztosítóhoz is, akkor a választás napja 2009. november 29. napja, tehát a gyest 2009. november 29. napjától megszüntetik (erre a napra gyes már nem jár), mert 2009. november 29. napjától az anyuka terhességi gyermekágyi segélyre jogosult.

A terhességi-gyermekágyi segélyre jogosultság időtartama

A terhességi-gyermekágyi segély a szülési szabadságnak megfelelő időtartamra jár. A szülési szabadság szabályait a Munka Törvénykönyve határozza meg. Ennek megfelelően a terhes, illetve szülő nőt 24 hét szülési szabadság illeti meg, amelyet úgy kell kiadni, hogy abból 28 nap lehetőleg a szülés várható időpontja elé essen. A szülési szabadság tehát legkésőbb a szülés napjával kezdődik, ezért a terhességi-gyermekágyi segélyre jogosultság kezdő napja a szülés várható időpontját megelőző 28 nap bármelyike lehet, de **legkésőbb a szülés napja.**

A szülési szabadság kiadására, igénybevételére egyébként a munkáltató és a munkavállaló megállapodása az irányadó.

Ha a gyermeket koraszülöttként egészségügyi intézetben ápolják, gondozzák, az anya megszakíthatja a szülési szabadságot és az igénybe nem vett részt a gyermek intézetből elbocsátása után is igénybe veheti, a szülést követő egy éven belül.

A gyermekvállalással járó plusz terhek könnyítésére ma már lehetőség van arra is, hogy az apa a gyermeke születésekor távolléti díjjal kifizetett öt munkanap munkaidő-kedvezményt vegyen igénybe, amelyet legkésőbb a születést követő második hónap végéig, kérésének megfelelő időpontban kell kiadni.

A szülési szabadság megszűnik

- a 168 naptári nap elteltével,
- a gyermek halva születése esetén a szüléstől számított hat hét elteltével,
- ha a gyermek a születését követően hal meg, a halálát követő 15. napon,
- ha a gyermeket ideiglenes hatállyal elhelyezték, átmeneti vagy tartós nevelésbe vették, vagy harminc napot meghaladóan bentlakásos szociális intézményben helyezték el, az elhelyezést követő napon.

Ez utóbbi két esetben sem lehet a szülési szabadság a szülés napjától számított 42 napnál rövidebb.

A Munka Törvénykönyvének a szülési szabadságra vonatkozó rendelkezése szerint kell a terhességi-gyermekágyi segély folyósításának időtartamát is megállapítani, abban az esetben is, ha a jogosult tevékenysége egyébként nem tartozik e törvény hatálya alá.

A terhességi gyermekágyi segély iránti kérelem

Hol kell a terhességi-gyermekágyi segély iránti kérelmet benyújtani?
A terhességi gyermekágyi segély iránti kérelmet a **jogosult foglalkoztatójánál** kell bejelenteni, a biztosítás fennállása alatt és annak megszűnését követően is. Ha a munkáltató jogutód nélkül megszűnt, a kérelmet a lakóhely szerint illetékes egészségbiztosítási pénztárnál kell benyújtani. **Egyéni vállalkozó** a székhelye, telephelye szerint illetékes regionális egészségbiztosítási pénztárnál, írásban, nyújthatja be a kérelmét, a megfelelő nyomtatványon.

Az igénybejelentés napja
Ha a kérelmet szóban terjesztették elő, akkor az igénybejelentés napja az a nap, amikor a kérelmet benyújtották, illetve átvették. Ha a kérelmet postán küldik be, az igénybejelentés napjának a kérelem postára adásának igazolt napját kell tekinteni. A foglalkoztató a kérelem beérkezését és az igazolások átvételét (beérkezését) hitelt érdemlő módon köteles igazolni.

Az kérelem benyújtása
A terhességi-gyermekágyi segély iránti kérelem szóban is előadható, azzal, hogy a szükséges nyomtatványokat és a **következő esetekre felsorolt igazolásokat is be kell nyújtani.**
A jelzett iratok csatolására azért van szükség, mert a szóban előterjesztett kérelem nem elegendő az elbíráláshoz, ha a jogosultságot megalapozó – az előzőekben említett – okmányt, illetőleg igazolást nem nyújtják be.
A felsoroltakon túl, az irányadó időszak jövedelmét igazoló jövedelemigazolást – szükség szerint – csatolni kell.

A foglalkoztató a kérelem beérkezését és az igazolások átvételét (beérkezését) hitelt érdemlő módon köteles igazolni.

Ha a kérelem benyújtáskor még nem született meg a gyermek
Aki a szülési szabadságot úgy kezdte meg, hogy őt az orvos terhesállományba vette, de még nem szült, akkor csatolni kell

- a terhesállományba vételt igazoló orvosi igazolást, vagy
- ha a szülő nőt nem vették terhesállományba, a terhesgondozási könyvet,

A gyermek születése napjától kezdődően igényelt ellátás esetén
Aki az ellátást csak a szülés napjától igényli, annak a szülés bekövetkezésének időpontját a gyermek születését igazoló anyakönyvi kivonattal kell igazolni (a perinatális halottvizsgálati bizonyítvánnyal is igazolható a jogosultság). Ha a születési anyakönyvi kivonatot nem csatolják, az egészségbiztosító a kérelem elbírálása érdekében adatszolgáltatásra megkeresi az adatot nyilvántartó hatóságot.

Örökbefogadás esetén
Örökbefogadás esetén az örökbefogadásról szóló gyámhatósági határozatot és az örökbefogadási szándékról szóló igazolást kell csatolni.

Munkanélküli ellátásban részesülő (álláskereső) igénylő esetén

Az álláskeresési támogatás megállapításáról illetve szüneteltetéséről szóló határozatot csatolni kell a tgys igényléséhez. A munkanélküli ellátó rendszer helyébe az álláskeresők támogatási rendszere lépett, így a korábbi szóhasználatban „munkanélkülinek" minősülő személyek megváltozott ellátást – álláskeresési támogatás – kapnak.

Több foglalkoztatónál is munkaviszonyban álltak esetében
Ha az igénylő a szülést megelőző 2 éven belül más foglalkoztatónál is biztosítási jogviszonyban állt, a biztosítási időt az „Igazolvány a biztosítási jogviszonyról és az egészségbiztosítási ellátásokról", az ellátás alapját képező jövedelmet a „Jövedelemigazolás egészségbiztosítási ellátás megállapításához" elnevezésű nyomtatványokkal kell igazolni, nem rendszeres jövedelem esetén pótlapot is ki kell tölteni. Ha a foglalkoztatónál társadalombiztosítási kifizetőhely nincs, a jövedelemigazolást közvetlenül az illetékes egészségbiztosítási pénztárhoz is be lehet nyújtani.

A biztosítás megszűnését követően benyújtott kérelem esetén
A biztosítás megszűnését követően benyújtott (ún. passzív) tgys kérelemhez a korábban átvett „Igazolvány a biztosítási jogviszonyról és az egészségbiztosítási ellátásokról" elnevezésű nyomtatványt is mellékelni kell.

Visszamenőleges igényérvényesítés
Terhességi-gyermekágyi segélyt az igénybejelentés napjától visszamenőleg legfeljebb 6 hónapra lehet kérelmezni, azaz az ellátást legkorábban az igénybejelentés napját megelőző 6. hónap első napjától lehet megállapítani.
Felhívjuk a figyelmet, hogy abban az esetben, ha a terhességi-gyermekágyi segély igénylése két ellátás közti választással történik – ideértve az esetleges késedelmes választás esetét is – csak a választás napjától (azaz a kérelem írásbeli benyújtásának napjától) folyósítják az újabb ellátást, tehát erre az esetre az az általános szabály, hogy pl. a tgys/gyed visszamenőleg hat hónapra érvényesíthető nem vonatkozik. Ennek a szabálynak az a célja, hogy a kettős kifizetést kizárják.

A terhességi-gyermekágyi segély kérelem elbírálása, az ellátás folyósítása

A terhességi-gyermekágyi segély iránti kérelmet
- a társadalombiztosítási kifizetőhellyel rendelkező munkáltató esetében a kifizetőhely, [a Magyar Államkincstár Területi Igazgatóságához tartozó munkáltatói kör esetén a Magyar Államkincstár,]
- egyéb esetben a foglalkoztató székhelye, telephelye szerint illetékes egészségbiztosítási pénztár

bírálja el és folyósítja.

Az elbírálás és folyósítás érdekében a társadalombiztosítási kifizetőhelyet nem működtető foglalkoztató a terhességi-gyermekágyi segélyhez „Foglalkoztatói Igazolás"-t állít ki, és a biztosított által benyújtott igazolásokkal együtt 3 munkanapon belül a székhelye szerint illetékes egészségbiztosítási pénztárhoz továbbítja.

Aki egyidejűleg fennálló, több biztosítással járó jogviszonyból igényel terhességi-gyermekágyi segélyt, akkor annak a munkáltatónak kell elbírálni a kérelmet és folyósítani az ellátást, ahol társadalombiztosítási kifizetőhely működik. Ha egyidejűleg több társadalombiztosítási kifizetőhellyel rendelkező foglalkoztatónál van az igénylő szülőnek tgys-re jogosító jogviszonya, akkor annak a kifizetőhelynek kell elbírálni a tgys kérelmet, ahol a biztosítási jogviszony előbb kezdődött. Ha a több biztosítási jogviszony ugyanazon a napon kezdődött, a kérelmet annak a munkáltatónak a kifizetőhelye bírálja el, ahol az anyuka szerződése szerinti jövedelme magasabb.

A terhességi-gyermekágyi segélyt **havonta utólag kell folyósítani –** az igénylő kérelme szerint postai úton vagy bankszámlára utalással – a kifizetőhely a bérfizetési napon, az egészségbiztosítási pénztár pedig a tárgyhónapot követő hó 10. napjáig.

A határidő lejártát követően kifizetett ellátások esetén a késedelembe esett egészségbiztosítási pénztár kamatot köteles fizetni a tgys-re jogosult részére (nem kell megfizetni a kamatot, ha a kamat összege nem haladja meg az 1000 Ft-ot). A késedelemre fizetett kamat mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része.

A terhességi-gyermekágyi segély összegének megállapítása

Ha a kezdőnapot megelőző év január 1-jétől a tgys kezdőnapjáig *van* 180 napi jövedelem
A terhességi-gyermekágyi segély összegének alapjául szolgáló jövedelem napi átlagát a táppénzre vonatkozó szabályok szerint kell megállapítani, ha a biztosítottnak – az ellátásra jogosultsága első napját **megelőző naptári év első napjától a terhességi gyermekágyi segélyre való jogosultságot megelőző napig –** az ún. irányadó időszakban 180 naptári napi jövedelme van.

Ha a szülési szabadság kezdőnapját megelőző január 1-jétől a szülési szabadság kezdetéig *nincs* 180 napi jövedelem

Ha az anyuka nem rendelkezik a terhességi-gyermekágyi segélyre jogosultságot megelőző évben és a szülési szabadság kezdő napját közvetlenül megelőzően sem 180 naptári napi, figyelembe vehető jövedelemmel, akkor a terhességi-gyermekágyi segély napi összegének alapja a jogosultság kezdő napján érvényes **minimálbér kétszeresének** (2010-ben 147.000 Ft) harmincad része.

Ha azonban az anyuka – egészségbiztosítási járulékalapot képező – tényleges jövedelme az irányadó időszakban nem éri el a minimálbér kétszeresét, akkor a terhességi-gyermekágyi segélyt a **tényleges,** ennek hiányában pedig a **szerződés szerinti jövedelem** alapján kell megállapítani.

Az az anyuka, aki **álláskeresési támogatás vagy vállalkozói járadék** folyósításának szünetelése alatt vagy az ellátás megszűnését követő 42 napon belül szül és tényleges jövedelemmel nem rendelkezik, a terhességi-gyermekágyi segélyét a jogosultsága kezdőnapján érvényes minimálbér kétszerese (2010-ben 147.000 Ft), de legfeljebb **az álláskeresési támogatás/vállalkozói járadék alapját képező átlagkereset *harmincad részének*** alapulvételével kell kiszámítani (a tgys alapja nem haladhatja meg az álláskeresési támogatás/vállalkozói járadék alapját képező átlagkereset harmincad részét).

A kifizetőhely vagy az egészségbiztosító kérelemre tájékoztatást nyújt a megállapított ellátás összegének kiszámítása során figyelembe vett adatokról.

Az 1 és 2 forintos címletű érmék bevonása következtében a terhességi-gyermekágyi segély összegét – ha az nem 5 forintra vagy annak egész számú többszörösére végződik – 2008. március l-jétől a legközelebbi ***0 vagy 5 forintra végződő összegre történő felfelé kerekítéssel folyósítja az egészségbiztosító.***

A terhességi-gyermekágyi segély mértéke:

A terhességi-gyermekágyi segély a jövedelem napi átlagának 70 %-a.

A terhességi-gyermekágyi segélyből a jogszabály szerint (megjelölt adókedvezményeket figyelembe véve) számított személyi jövedelemadó-előleget a folyósító szerv levonja. A terhességi-gyermekágyi segély után egészségbiztosítási és nyugdíj- járulékot nem kell fizetni.

Bejelentési kötelezettség
Az ellátásban részesülő szülő köteles minden olyan adatot vagy tényt bejelenteni az egészségbiztosítónak, amely az ellátásra jogosultságát vagy ellátása folyósítását érinti. A bejelentési kötelezettség elmulasztása esetén 10.000 Ft-tól 100.000 Ft-ig terjedő összegű – az elkövetett mulasztással arányos – mulasztási bírságot szabhat ki az egészségbiztosító.
Amennyiben az ellátásra jogosult körülményeiben olyan változás következik be, amely alapján már nem járna az ellátás, azt 5 munkanapon belül kell bejelenteni az ellátást folyósító kifizetőhelynek, vagy egészségbiztosítási pénztárnak.

Jogorvoslat

A jogorvoslat, mint az eljáró szerv tévedésének kijavítására hivatott alkotmányos alapjog érvényesítésére természetesen a terhességi-gyermekágyi segély igénylése során is lehetőség van.
A fellebbezés olyan nyilatkozat, amelyben a fellebbezésre jogosult személy a közigazgatási határozatban foglaltakat vitatja, azt sérelmesnek tartja, ezért annak megváltoztatását kéri.
A jogorvoslati kérelmek benyújtásáért nem kell illetéket fizetni, mert a társadalombiztosítási ellátás biztosított általi igénybevételével kapcsolatos valamennyi eljárás illeték és költség menetes.

Fellebbezés
Bírósági felülvizsgálat
A határozat módosítása, visszavonása

Méltányosság

Abban az esetben, ha a biztosítottnak minősülő anyuka nem rendelkezik a terhességi-gyermekágyi segély folyósításához szükséges biztosítási idővel, a társadalmi szolidaritás elve alapján az egészségbiztosítónak lehetősége van arra, hogy meghatározott keretek között méltányosságot gyakorolva, az általános szabályoktól eltérően megállapítsa a terhességi-gyermekágyi segélyre való jogosultságot annak is, aki arra a méltányossági jogcím nélkül nem lenne jogosult. Az egészségbiztosító méltányossági jogköre arra az esetre vonatkozik, ha a biztosítottnak minősülő szülő az ellátásra való jogosultsághoz szükséges biztosítási idővel nem rendelkezik.
A méltányosságból megállapítható terhességi-gyermekágyi segély folyósításának ***idejét és összegét*** az egészségbiztosító az általános szabályoktól eltérőn is meghatározhatja, de ***a méltányosságból megállapított ellátás napi összege nem lehet magasabb a jogosultság kezdő napján érvényes minimálbér kétszerese harmincad részénél.*** Ha azonban a biztosított pénzbeli egészségbiztosítási járulék alapját képező jövedelme, illetve a munkanélküli ellátás alapját képező jövedelme a minimálbér kétszeresét nem éri el, a tényleges jövedelmet kell figyelembe venni.

A pénzbeli ellátás méltányosságon alapuló engedélyezése során figyelembe kell venni a kérelmező egyéb körülményeit is, pl. azt, hogy az anyagi, jövedelmi viszonyai indokolttá teszik-e az általános szabályoktól eltérő méltányosság gyakorlását.

A méltányossági kérelem

A pénzbeli ellátások méltányosságon alapuló engedélyezése iránti kérelmet a szülő foglalkoztatója szerint illetékes regionális egészségbiztosítási pénztárhoz kell benyújtani akkor is, ha a munkahelyén van kifizetőhely. Az elektronikus kapcsolattartást a méltányossági kérelem vonatkozásában a jogszabály kizárja.

A kérelemnek tartalmaznia kell**:**

- **a közös háztartásban lakók számát,**
- **nyilatkozatot a kérelmező és a vele együtt élők nettó jövedelmi helyzetéről.**

A méltányosságból engedélyezett pénzellátás összegéről és folyósításáról a regionális egészségbiztosítási pénztár értesíti a kérelmezőt. A méltányossági ellátást kizárólag a regionális egészségbiztosítási pénztár folyósíthatja, még akkor is, ha az igénylő munkahelye kifizetőhely.
A méltányosságból megállapított ellátás újabb jogokat és kötelezettségeket nem keletkeztet, ezért ha pl. a biztosított részére a terhességi-gyermekágyi segély folyósítását engedélyezték, ez nem jelenti azt, hogy ez alapján gyermekgondozási díjat is kap.

A regionális egészségbiztosítási pénztár méltányossági jogkörében hozott határozata ellen nincs helye fellebbezésnek. A határozat bírósági felülvizsgálatát pedig kizárólag semmisségére hivatkozva [a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 121. §] lehet kérni.

NYOMTATVÁNYOK:

- Igénybejelentés táppénz, terhességi-gyermekágyi segély, gyermekgondozási díj, baleseti táppénz igényléséhez (IB. 20. r.sz.)
- Pótlap terhességi-gyermekágyi segély megállapításához (PL. 30/thgys. r. sz.)
- Nyilatkozat a terhességi-gyermekágyi segély megállapításához (NYIL. 40/thgys. r. sz.)
- Foglalkoztatói igazolás (Fl. 10. r.sz.)
- Pótlap a „Foglalkoztatói igazoláshoz”
- Tájékoztató THGYS megállapításhoz (KPE-140)
- Igazolvány a biztosítási jogviszonyról és az egészségbiztosítási ellátásokról (KPE-160)
- Jövedelemigazolás egészségbiztosítási ellátás megállapításához (OEP-B/1)

JOGSZABÁLYOK

- **1997. évi LXXXIII. törvény a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól**
  érintett szakaszok:
  - **2. § (2) 5/A. §**
  - **5/B. § ab) h)–i), 6. § (1)**
  - **38/B. §**
  - **39. § – 42. §**
  - **42/C. § a)**
  - **50. §**
  - **61–63. §**
  - **66. § (1)–(6)**
  - **68/A. § (2)**
  - **69. §**

- **70. § (1) a) (2)–(3)**
- 71. § (2)–(4),
- **72. §**
- **74–77. §**
- **80. §**

- **217/1997. (XII. 1.) Korm. rendelet a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény végrehajtásáról**
  érintett szakaszok:
  - **1. §**
  - **26. §**
  - **26/C. §**
  - **31/A. §**
  - **31/D– 31/E. §**
  - **37–38. §**
  - **38/B. §–39.§**
  - **40-41.§**
  - **42/A. §**
  - **48.§**
  - **49. § (6)**
  - **49/B §**

- **1992. évi XXII. törvény a Munka Törvénykönyvéről**
  érintett szakasz: **138. § (1)–(4)**

- **295/2009. (XII. 21.) Korm. rendelet a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) és a garantált bérminimum megállapításáról**
  érintett szakasz: 2. § (1)

- **2008. évi IV. törvény az 1 és 2 forintos címletű érmék bevonása következtében szükséges kerekítés szabályairól a társadalombiztosítási és szociális ellátások megállapítása során, továbbá a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény módosításáról**
  érintett szakasz: 1. §

- **2008. évi III. törvény az 1 és 2 forintos címletű érmék bevonása következtében szükséges kerekítés szabályairól**
  érintett szakasz: 4. §

- **223/1998. (XII. 30.) kormányrendelet a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény végrehajtásáról**
  érintett szakasz:5/A. §

- 2009. évi LXXIX. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, valamint egyes szociális tárgyú törvények módosításáról

  érintett szakasz: 51. § (6)